

Chronicon chronicorum ecclesiastico-politicum

ex huius superiorisque aetatis scriptoribus concinnatum ; qua non modo pontificum, archiepiscoporum, abbatum, &c., set et doctorum armis literisque illustrium, dies natalis ... egregiaque eorum ... facinora ... breviter delineantur ...

Gruterus, Janus

Francoforti, 1614

Vndecimvm Capvt De Omnibvs Hildesheymensibvs Episcopis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64659)

LIV.

Mauricius ex nobilissima Hyttenica familia in Ostro-
francis natus: vir eximia virtute, multiplici doctrina, in-
comparabili morum suavitate ac plurimarum linguarum
absoluta cognitione ornatissimus, Praepositus summi Her-
topolensis collegii, constituitur Episcopus Aureatensis 27.
Iunii, anno Dom. 1539. vnanimi consensu omnium summi
status Aureatensis procerum Interfuit Carolinis Comi-
tus omnibus Praestit sua Ecclesiae fideliter ac summa cum
laude hoc curreate adhuc anno Dominicae Incarnationis
1749.

V N D E C I M V M
CAPVT DE OMNIBVS
HILDESHEYMENSIBVS EPI-
SCOPIBVS.

Hildesheimensis Episcopatus in Saxonibus
fundatus ac institutus est, primum à Carolo
Magno Galliarum rege, ac Imp. Rom. cū de-
uicto Saxonum magno Duce Widekindo,
primus religionem Christianam per totam
Saxoniam plantaret, & ab Idolatricis eam errorib. ac culti-
bus ad veri Dei cognitionē reduceret. Cœpit vero Episco-
patus ille non Hildesiae, sed apud Elzium vel Regiā aulam
amoenissimum quendam pagum in cōcursu Salæ ac Lynii
pulcherrimorum fluuiolorum situm: Ibi prima Cathe-
dralis Basilica futuro Episcopatu constructa est, à Diuo
Carolo M. in honorem principis Apostolorum S. Petri, à
qua Episcopatus primum Aulicēsis Episcopatus dictus est.
Translatus est autem tandem ab Imperatore Ludouico
Pio Caroli Magni filio ex Regia ista aula transflumen Ly-
nense in locum, quem à cœlitus missa niue Hildelchne o-
lim, nunc vero parum immutata voce Hildesheim appel-

lamus. Ibi conditum est ab eodem Opt. Imperatore pri-
 templum D. Virgini sacrum, & hic cepit Episcopus Gun-
 tharius à Carolo Magno antea electus, primus in lesuo-
 mentis appellari, qui antea Aluicentis dicitur crastina
 que id est anno Dominice incarnationis 814. Ad que-
 cum vndique confluere magna hominum multitu-
 mox sub eo locus ille cum adhuc syluestis præclere-
 tus, in egregiam urbem excreuit. Huius Episcopatus tra-
 dia gubernatores ac antistites ad hæc nostri vique temp-
 ra omnes, tali serie ac ordine numerari sojunt,

I.

Guntharius vel Guntherus eligitur & confirmatur
 ma Episcopus Hildesien. Ecclesie, ab Imperatore Lud-
 uico Pio, anno Domini 817. quo obiit Carolus Magnus
 primus huius Episcopatus fundator. Præfuit laudabiliter
 annis vno & viginti qui antea etiam aliquandiu in
 concionatus fuerat. Condidit templum S. Cecilie duobus
 turribus conspicuum, prope D. Virginis inchoatum præ-
 à Ludouico Imperatore sacellum. Obiit anno Domini 837.
 Sepelitur in sacello arcis à se constructæ.

II.

Remibertus aliis Frembertus: successit Gunthero
 scopo: sed paucis tantum mēibus præfuit, euocatus est
 in aliam meliorem vitam. Sepelitur honorifice in sacello
 arcis prope antecessorem.

III.

Ebo aliis Eppo, Gallus natione: Archiepiscopus Rem-
 sis, primus qui ab Imperatore Ludouico Pio, ac P. M. Be-
 schali missus, Danos ad fidem Christianam conuertit
 cuius absentia cum audiret Imperatorem vnum fuisse
 statorib. seditionis, in qua ipse a suo filio Lothario captus
 erat: deiecit eum ex Archiepiscopatus fastigio. Hinc
 igitur ad S. Ansgarium Archiepiscopum confu-
 virtute ac sapientia præstantē virum esse videret, in
 militem

missus, constituit eum Episcopum Hildesianum anno 835. Præfuit ibi annis 12 concionando, docendo, baptizando, & aliis pietatis officiis ad verum Episcopum pertinentibus fidelissime. Decessit tandem ex hac vita anno Domini 847.

IV.

S. Alefridus monachus Corbeyensis, Benedictini instituti, sapientissimus ac doctissimus, ex Colonienſi Archiepiscopatu sublimi loco natus, successit Episcopo Ebboni anno Domini 848. Præfuit laudabiliter annis 28. Construxit novam Basilicam Cathedralē magnificam ac robustissimam, in honorem Dei Opt. Max. ac D. Virginis: quam in forma monasterii extructam 26. annorum spacio absolvit. In eo ordinavit ac constituit, ut Canonici sui omnes sub professione ac regula Benedictina viuentes Deo acerrimo studio seruerent, non secus ac monachi omnia habentes communia: mandavit in Archiepiscopatu Colonienſi patria videlicet sua, de patrimonis suis facultatibus Essentē nobilitatem ac illusterrimam puellarum (quæ sub Abbatisſa illic honeste educari, postea prodire ac nubere solent) potentissimum Cœnobium in quod hæc nostra adhuc ætate non nisi Principissæ, Comitissæ & Baronissæ accipi solent Construxit Selgēstadenſe cœnobium, ac aliud item virginum Vettalium monasterium Alſtedenſe dictum. Donavit etiam liberalissime Gaudersheymēse virginum cœnobium, hodie in eiusdem nominis Brunſvicenſi oppido situm, quod anno Domini 862. à Leodulpho Magno Saxonum Duce fundatum ac inchoatum est. Ei cœnobio præposuit primam Abbatisſam Episc. iste, Leutholphi fundatoris filiam Habundin eodem anno 852. quæ cum octodecim annis præfuisset, & ex hæc lachrymarum valle decessisset, constituta est ab eodem Episcopo anno Domini 870. Secunda eius loci Abbatisſa, domina Gerbiga primæ Abbatisſæ Germana soror, eiusdem magni Saxonum ducis Leutholphi filia. Valēdixit huic mortali vitæ Episcopus Alefridus, anno Domini 877. Euehitur in Virginum cœnobium Alſtedenſe à se conditum ac fundatum, ibique honorifice sepelitur. Successit illi sta-

tim Leutholpus quidam Corbeiensis monachus, sed quod
ille ante consecrationem ac confirmationem pontificalem
ex hac vita est euocatus, in Catalogo Hildesianorum as-
titutum non numeratur.

V.

Marquardus successit Leutholpo: vir admodum pi-
giosa ac innocentis vita, Deo & caelo dignus, teste Cra-
ntzio. Praefuit tribus annis fideliter ac pie. Trucidatur He-
burgi à Sclavis, Nordmannis ac Danis in tota Saxonia
crudeliter grassantibus. Sepelitur in monasterio Eppek-
storpensi, anno Domini 880. Etsi Crantzius sibi im-
putans alios ponat numeros, successisse enim Alefrido
& Anno 876. casum ait in Eppekstorp, Alfridum
obiisse anno 877. quae omnino male inter se conueniunt.

VI.

Wigbertus insignis & animatum & corporum ma-
cus, & cuius multi adhuc libri de Medicina scripti extant
Bibliotheca Hildesiana: eligitur post martyrio coronatus
Marquardum anno Domini 880. Praefuit annis quatuor
summa cum laude. Absolvit templum Gandersheyemum
cenobii: cuius Abbatissa domina Gerberga cum euocato-
tur eo adhuc viuente ex hac lachrynarum valle, con-
stituit ibi Episcopus Wigbertus tertiam Abbatissam, Leu-
tholphi Saxonum ducis minorem natu filiam, Domnam
Christinam. Obiit postea anno Domini 884. Sepelitus
Aula Episcopalis sacello. Crantzius illi unum saltem
tribuit, similiter unum Waldoberto, Sigehardo quatuor-
ginta, sed vere errat.

VII.

Waldobertus eligitur mortuo Wigberto, praefuit
summo propagandae ac illustrandae religionis Curia-
nae studio annis 19. Obiit anno Domini 904. Sepelitus
Basilica Cathedrali apud Hildesheimum, ante ara S. Gode-
ciliae. Is primus Praepositum summae Basilicae constituit
Canonicis in monastica veste sub benedictina adhaerens.

cellione coniunctim victitantibus, certos etiam annuos redditus assignavit, quibus & libros sibi & vestes & alia necessaria comparare possent. Sub hoc Episcopo obiit tertia Abbatisa Gandersheimensis domina Christina Leutholphi primi fundatoris filia: cui Rodeschvinda de eadem stemmate natam puellam, religiosissimam eius cœnobii monialiam substituit.

VIII.

Gebehardus alius Sigehardus, eligitur anno Dom. 907. Præfuit annis 25. summa cum laude. Ornauit suggestum summi templi argenteis laminis. Obiit anno Domini 928. Sepelitur in summo templo ante aram S. Cæcilie. Sub eius gubernatione obiit quarta Abbatisa Gandersheimensis cœnobii Domina Rodeschvinda, anno Domini 906. in cuius locum domina Wendelgardis nobilissimis parentibus nata, ab ipso eius loci conuentu electa, & ab hoc antistite Hildesiana consecrata est.

IX.

Diedhardus ex Hirsaugiensi monacho, primum Abbas Hirsfeldensis factus: cum Abbacia fidelissime ac summa cum laude præfuisset, designatus est Episcopus Hildesianus, anno Domini 928. Præfuit prudentissime & utilissime annis 28. Reardicauit maximis sumptibus ruinosum templum Gandersheimensis cœnobii denuo ex imis fundamentis, & absolutum consecrauit vñdecimo suæ gubernationis anno. Absoluit naturæ debitum anno incarnationis Verbi 956.

X.

Ochvvinus eligitur vnanimi cōsensu totius cleri ac populi Hildesiani in Episcopū, ex Abbate cœnobii Pergensis, quod erat olim ante muros Magdeburgensis vrbs ad Albi magnificentiſſimum: nunc in Germanico hoc bello, solo æquatū. Præfuit utilissime annis triginta. Consecutus est pagum Geysenheymensem cum adiacente toto territorio. Constituit vt Canonici summi collegii haberent vna

per sedecim dies singulis annis. Profectus Romam, et
 cincensi vrbe S. Epiphani corpus secum attulit Hildesheim
 in cuius sanctissimi Episcopi honorem condidit
 cellam contiguam summa Basilica. Decellit ex hac
 anno 985. Sub eius gubernatione obiit quita Abbatissa
 Gandersheimensis monasterii Domina Wendelgarda
 in cuius locum successit Domina Gerberga ducissa
 nia, sexta Abbatissa.

XI.

Oldachus ex diuitis Augia monacho, Episcopus
 Hildesheimensis, designatus est, anno Domini 986. Inve
 nit eum antea ad Bergenis cœnobii gubernationem
 Augiensi monasterio Constantiensis dioceseos Otho
 nus, qui & ipse olim eundem loci cœnobitus fuerat. Prae
 fuit 4. annis. Obiit anno Do. 990. Sepelitur in summa Basili
 ca Crypta sub choro pulchre laqueata & concamerata.

XII.

Gerhardus alius Gerlacus & iterum alius Gardachus
 cessit Episcopo Oldacho: Praefuit tribus annis. Adhuc
 pter certa quaedam negotia Romam, inde cum relictis
 Hildesiam, septimo die obiit, anno Domini 995. Sepelitur
 in summa Basilica Hildesheimensi ante aram S. Petri
 postolorum principis.

XIII.

S. Bernwardus alibi Bombardus, comes à Summa
 burg: Imperatoris Othonis III. sacellanus, ab eodem Imp
 ratore constituitur Episcopus Hildesianus, anno Do. 993.
 Scribit eum Crantzius verbo & exemplo diligenter
 fuisse, & tali vita sanctimonia præcitur fuisse, vt & vi
 & mortuus claresceret miraculis. Praefuit fidelissime ac
 lissime annis vno & triginta. Construxit & dotauit cen
 terium S. Michaelis intra muros Hildesheimenses, ordo
 D. Benedicti magnificentissimum, cuius templum fere
 ribus in sublime e ductis exornari fecit pulcherrime. Ce
 tedit diu cum Willigilo Moguntino Archiepiscopo de
 Hildesheim.

in illi ditione Gandersheimensis sua aetate combusti, sed à
 magnifice iterum erecti cœnobii: sed constituto eius disti-
 ctu arbitrio ac iudice S. Henrico Imperatore eius nominis
 secundo, feliciter vicit & causam obtinuit contra Archi-
 episcopos Moguntinos. Obiit anno Domini 1024. Sepeli-
 tur in noua Basilica Hildesiana, cum tali Epitaphio, quod
 mortuo fecit S. Benno Episcopus Misnensis, tum adolescens
 adhuc quindecim annorum & Hildesii, vbi natus est, sub
 parentum suorum cura bonis literis insudans:

*Hac tumuli fossa clauduntur presulis ossa
 Bernwardi miri magnificiq; viri.*

*Qui propter stemmaradians velut incluta gemma,
 Magna fuit patria gloria lausq; sua.*

Nam fuit Ecclesia condignus Episcopus ille,

Quem Deus Emanuel diligit & Mycael.

Tandem bisseis vndero mense Calendis

Felix hanc vitam mutat in Angelicam.

Sub huius Episcopi Bernwardi gubernatione obiit Gan-
 dersheimi sexa Abbatissa Domina Gerberga, cui succes-
 sit Domina Sophia Othonis II. laudatissimi Imperatoris
 filia. Vixit eodem tempore in Gandersheimensi cœnobio
 eruditissima monialis, Domina Rosvitis puella Saxonica,
 insignis Poetria quæ sex Comœdias sacras ad imitationem
 Terentii scripsit, & trium Imperatorum Othonum res ge-
 stas omnes multorum ite Diuorum vitas Heroico & neu-
 troquam contemnendo carmine complexa, totum illud o-
 pus suum Gerbergæ Abbatissæ dedicauit.

XIV.

S. Gothardus comes de Scheyten Bauarus, genere illu-
 stris virtute vero & vitæ sanctitate illustrissimus, ex Abba-
 te Cœnobiorum Altachensis in Bauaris, ac Hirsfeldensis
 in Buchonia sitorum, Episcop. Hildesheimensis designa-
 tus est, anno Domini 1024. ab Imperatore S. Henrico II.
 cognato suo. Præfuit annis 14. vtilissime. Cōstruxit de no-
 uo collegiatam Ecclesiam S. Andreæ in suburbio Hildes-

heymensi sitam: cœnobiũ item S. Mauricii in mōte, monasterium item Haldhusense ordinis D. Benedicti, & Xenodochion pro pauperibus ac ægrotis. Obiit in monasterio Mauriciano anno Domini 1038. Sepelitur in summa Basilicæ Crypta.

XV.

Diethmarus vel Tiadmarus natione Danus Comes Saliqui facellanus ac intimus consiliarius animo & corpore nobilis, secundum Crantziũ: eligitur & constituitur Episcopus Hildesheimensis, patrocinio Gumildis Danorum Reginæ anno Domini 1038. quo obiit Domina Sophia Imperatoris Othonis II. filia, septima Gandersheimensium puellarum Abbatisa: in cuius locum eiusdem Imperatoris Othonis filiam Adelheydin vnanimi consensu virginum electam cõfirmavit & consecrauit Episcopus. Præfuit annis sex. Valedixit mortali huic vitæ anno Domini Incarnationis 1044. Sepelitur in Crypta sub choro condita. Sub eius gubernatione perit grauissimo ac multo incendio summum templum Hildesianum in quo habitentis omnes Canonici sub Regula Benedictina constituti vixerant, qui iam propriis vti ac abiecta D. Benedicti professione libere viuere ac seorsim habitare, huius incedi occasione cœperunt: Aselino successore ad omnia non grauatim coniuente.

XVI.

Aselmus alibi Aselinus, Imperatoris Henrici III. facellanus, ab eodem Imp. Hildesheimensi Ecclesiæ præfuit. Præfuit non illaudabiliter annis decem: Dedit multa ornamenta Ecclesiæ suæ, Obiit anno Dominice Incarnationis 1054. Sepelitur in crypta templi à se iterum quidam omnino infelicitè inchoati: cuius dum vnã partem edificat, altera mirabili fatorum ordine iterum corruit.

XVII.

Echilo aliis Heczilo ex Goslariensi præposito eligitur Episcopus

Episcopum Hildesheimensem, fuit Eckhardo Misniae Marchioni sanguinis necessitudine connectus. Praefuit annis viginti quinque. Certavit anno Dominicae Incarnationis 1063, de lesione cum Widerado Abbate Fuldensi, bis in templo Hildesheimensi, praesente Rege Henrico IV. non sine multi sanguinis profusione: eam Historiam eleganter & copiose descriptam perat studiosus Lector ex Lauberti Schaffnaburgensis Chronicis. Reaedificavit & magnifice absoluit in sexenni spacio collapsam prius ac incendio vastatam Cathedrali vrbis Basilicam: quam cupro eleganter regi curavit. Hanc eadem sacram multis preciosissimis ornamentis liberalissime exornavit: praecipue insigni corona, in medio templo pendente. Fuit admodum munificus erga Canonicos suos, tum etiam erga omnes pauperes, Eleemosynarum liberalissimus distributor. Fundavit Virginum coenobium S. Mauritii, quibus tamen mox iterum in alium locum translatis, ex inchoato coenobio collegiatam fecit Ecclesiam, in qua viginti sacerdotes sub Praeposito Deo seruirent. Eius loci primus Praepositus, Chuno Echilonis cognatus constitutus est, qui postea ad Brixien- sis Episcopatus gubernationem auocabatur. Construxit idem Episcopus Echilo Collegium S. Crucis pro quindecim Canonicis, quibus dedit ac praefecit praepositum Adal- bldum sanctissimae vitae virum. Obiit anno Dom. 1079. Sepelitur in Canonicorum Collegio montis S. Mauritii fundato.

XVIII.

Vdo comes de Aluenslewen constituitur Hildesheimensis Ecclesiae Episcopus ab Imperatore Henrico IV. anno Dom. 1079. Praefuit annis triginta quinque. Fuit inuisus omnibus aliis Germaniae principibus ac Episcopis, quod summo studio semper adhucisset benefactori suo Imperatori Henrico IV. Licet Marchio Misnensis, Brunsvicensis & Saxoniae dux Eckenbertus, conscripto in Episcopum exercitu, totum Episcopatum occiperet, Episcopum Hildes-

heimii obsidet ac ad deditionem adigit. Postea quiete
fideliter præfuit Ecclesiæ ad annum usque Domini 1114.
quo ex hac lachrymarum valle ad æternam patriam con-
cessit. Sepelitur in summi templi Hildesheymensis, sacra
Laurentiano.

XIX.

Bruningus ex Goslatiensis collegii Decano in Episco-
pum Hildesheymensem, eligitur vnanimi consensu con-
summi Canoniorum senatus, anno Domini 1114. Erat
multis eximiiis virtutibus ornatissimus. Præfuit per vn-
tantum mensẽ, nec consecratus nec confirmatus: ceterum
à Crantzio Saxonico Historico onisus. Resignauit Ep-
iscopatus gubernationem, anno Do. 1115. & in S. Bartho-
lomæi collegium profectus, quod in Salinis situm ipse
anno pulchre instaurauerat, ibi reliquum vitæ exegit,
cuius

Collegii templo est etiam post fata sepultus.

XX.

Bertholdus ex præposito summi collegii Hildesheymen-
sis constituitur Episcopus, anno salutis 1115. post resigna-
tionem Bruningi. Præfuit vtilissime ac summa cum laude
annis quindecim. Obiit anno Domini 1130. Sepelitur in
summa Basilica sub ara omnium sanctorum. Fuit acerrimus
monasteriorum reformator, claudens omnia cœnobii
Virginum, Cõstruxit in Bacconensi pago cœnobium Ca-
nonicorum Regularium S. Augustini, non procul ab Hilde-
desiana vrbe situm: quod ab Episcopi fundatoris nomine,
Bertho'di rodé quasi Bertholdi nouale appellatũ est. Ho-
die Cisterciensium Monachorum domicilium, Mariæ no-
trale vulgo Mariërode Idci ab accolis solet. Fuit pacis mu-
me studiosus, ac custos diligentissimus: cum tamen nationes
non creperet ac tonarent bella sub Imperatore Henrico V.

XXI.

Bernhardus comes Rotenburgius ad Tubarũ, summi
Collegii præposito in Episcopum electus est ab vnani-
miter

miter consentiente & clero & populo vniuerso, Anno Domini 1130. Præfuit optime ac vtilissime annis viginti tribus. Construxit in suburbio Hildesheimensi magnificam benedictinæ professionis Abbatiam in honore S. Godhardi Episcopi Hildesheimensis, quem miraculis crebrefectum de tumulo leuatum, in Synodo Remensi ab Innocentio II. Pont. Max. canonisari, ac in Diuorum numerum referri fecit: anno Domini 1133. Inclufit Canonitatum corpus Sarcophago è solido argenteo & auro facto, preciosissimisque gemis exornato, valoris decem millium aureorum. Præfuit isti nouo suo cœnobio Abbatem primum, Fridericum eximie doctum ac religiosum monachum Fuldensem. Acquisiuit per reuelationem ac admonitionem familiaris cuiusdam Spiritus (quem Chronica Saxonum à rustico pileo, quo tectus incedebat, Hudikhin vocant) Wintzenburgensem comitatum, & oppidum Alueldense: postquam Hermannus vltimus comes à Wintzenburg, Saxonicus cuiusdam ac præpotentis Reguli interfectus, relictis suis omnibus ditionibus in spontaneum exilium abiit, nemini postea suorum vnquam vilius. Eum comitatû totum cum consentu Imp. Lotharii Saxonis possedit. Incorporauit cum consentu Imp. Conradi III. suo Episcopatui Kingenheymensem Abbatiam potentissimam, & Alburgensem præposituram. Wintzenburgensem arcem præclate muniuit ac illustrauit. Sub huius Episcopi gubernatione obiit Domina Bertha nona Abbatisi Gandersheimensis cœnobii, in cuius locum electa est decima, Domina Loicardis: quam Episc. Bernardus benedixit præfente Lothario Imp. Goslarie. Hæc Domina Loicardis cum anno 1151. euocaretur ex hæc mortalibus vita: designata est ab vniuersis consentiente Gandersheimensium Dominarum collegio, xi. Abbatisi Domina Adelheydis, quæ præfente hoc Bernardo Episc. Baderbornus antistes Bernardus à valerudinario præfule Hildesiano in id exoratus consecrauit. Obit Bernardus Episcopus anno 1151. Sepelitur in cœnobio S. Godhardi à se constructo. Fuit cecitate per-

cessus annis 9. antequam ex hac vita emigraret: idcirco
sumpsit in coadiutorem Brunonem Decanum summi co-
legii.

XXII.

Bruno Decanus eligitur in Episcopum anno Do. 1113.
Præfuit cum summa laude annis 7. Abioliuit Wintzen-
gentem arcem, & in ea excellam turrim construxit. Ep-
iscopale palatium in vrbe situm, pulchre renouauit & in-
staurauit: Obiit anno Domini 1160. Sepelitur in media Pub-
lica Cathedrali ante aram sanctæ Catharinæ. De hoc plura
Crantziius.

XXIII.

Hermannus Præpositus S. Crucis, eligitur concorditer
in Episcopum Hildelianum anno Domini 1161. Fuit Fe-
derico Barbarossa Imperatori imprimis charus, à quo Me-
diolanum obsidente, in Italia feudis ac Regalibus inue-
nitur. Præfuit summa prudētia ac Ecclesiæ suæ eximio ca-
modo annis tredecim: Sub eo desagravit totum pene co-
nobium Gandersheymente, quod tamen à Domina Abbe-
heyde x. Abbatissa magnifice iterum instauratum, & à
hoc Episcopo consecratum est. Consecrauit etiam Brun-
suicentem Ecclesiam S. Blasio dicatam, ab Henrico Leone
Trunsiuicentium duce conditam. Excepit omnium Imper-
rii statuum nomine, venientem Imperatorem Fredericum
Barbarossam ad Goslariensia Comitia. erat vir eloquentis-
simæ suauissimæ pronuntiationis. Proficiscitur plenus dierum
Religionis ergo ac pietatis studio ad terram sanctam: una
autem in mari Mediterraneo grauissima tempestate, pa-
sus est naufragium: ibi arrepto assere, & ardentem inuo-
cato Dei præsidio (omnibus ministris ac nautis pereuntibus)
solus & vnus enatauit, & nudus littori appulsius vestitus
alimenta Hierosolymam vsque mendicauit, vbi à Patri-
cha clementer acceptus ac tractatus, liberalissimeque ve-
rum donatus est. Perlustrata autem & perrepta vniuer-
sa terra sancta, iterum se mari credidit, rediturus ad suam sedem
cum in Italiam superatis aquarum periculis venissem op-
pido

pido quodam Parmesi civitati vicino subitum ac grauem morbum incidens aliquandiu decubuit, ac tandem vrgentibus euni fatis, pie se Deo parenti & eius vnico filio Christo tradens totum, etiam occubuit, anno Dominicæ incarnationis 1174. Sepelitur in eius oppidi Ecclesia honorifice.

XXIV.

Adologus Præpositus Goslarie: comes, sed cuius tituli, id ignoratur: eligitur vnanimi totius summi Hildesheimensium collegii cōsensu in Episcopum post auditam mortem peregrinantis Episcopi Hermanni, anno Domini 1175. Præfuit prudentissime annis quindecim ac aliquot mensibus, Emit cum consensu Imp. Friderici Barbarossæ comitatum Homburgensem. Secutus est Imperatorem in Armeniam, qui cum ibi flumen aliquod lauadi studio ingressus, in eo perisset: Episcopus cum aliis Germaniæ principibus, domum rediit. Decessit postea ex hac vita anno Domini 1190. Sepelitur in Crypta summi templi.

XXV.

Berno vir eximius ac sapientissimus, ex Decano in Episcopum eligitur, cōcordibus omnium summi Collegii Senatorum suffragiis, anno Domini 1190. Præfuit fideliter ac iustititer annis octo. Instaurauit ac amplissimis prouentibus donauit Regiam præposituram Goslarie. Impetravit à Romano Pontifice Canonisationem ac Apoteoion S. Bernwardi Episcopi Hildesheimensis, de tumba leuati. Obiit anno Incarnati filii Dei 1198.

XXVI.

Conradus nobilis heros de Rabenspurk Ostrofrancus vir literatus, facundus ac magnanimus, Philippi Regis Romanorum ac Sueuorum ducis summus amicus & fidelis Cancellarius: Primum Lubecensis Episcopus deserta ecclesia, cum Friderico-Barbarossa & eius filio duce Friderico, suscepta noua Hierosolymitana expeditione in Ar-

meniam proficiscitur, vbi cum periret Imperator ablu-
ptus à flumine, pergens cum Friderico Sueuorum ducem
strenue sese in Syria gessit. Vnde reuersus post aliquos
nos, Bernone Episcopo defuncto, Hildesheimensem
episcopatum consequutus est. Erat vir summa auctoritate
apud omnes imperii proceres præditus. Præfuit Hildes-
heimensi Ecclesie per annum vnum saltem, sed & illius
eam Canonicorum senatui libere & cum summa gratia
actione resignans, Herbipolensi Episcopatu ac Franco-
Ducatu ab Imperatore Philippo Barbarossa filio præbe-
tur anno Domini 1199. De eo vide Catalogum Episcopo-
rum Herbipolensium, & cætera ad ipsius celebritatem per-
tinentia inuenies.

XXVII.

Harbordus vel Heribertus eligitur d' sicilimis tempo-
ribus, quibus schisma erat grauissimum inter Philippum
regem ac Othonem ducem Brunsvicensem, à toto vni-
versim consentiente clero in Episcopum anno Dom. 1199.
Præfuit annis nouem, sub eius gubernatione fundavit
Iohannes Gallicus, Imperatoris Othonis IV. Cancellarius
Parrochia S. Andreae Canonicorum secularium collegium.
Ipse vero fundavit collegium S. Iohannis: multa in pæ-
rata redemit, multa ædificauit. Obiit anno Dom. 1208.

XXVIII.

Sigefridus ex Fuldensi cœnobio, ad Episcopatus guber-
nationem euehitur à Rege Philippo anno Do. 1208. præ-
fuit annis 12, felicissime ac utilissime: obiit 12. Nouembrii
anni 1221. Sepelitur in Basilica Cathedrali, ante aram S. Do-
tri: fouit partes Philippi regis, quo trucidato Barberg
factus Othoni IV. supplic, vt Ecclesia Hildesiana ferro &
igne iam vastanda indemnis esset, precibus & iuro facili
impetrauit.

XXIX.

Conradus II. nobilis heros à Reysenberg, ex We-
derouia natus: eligitur vnanimi consensu Capitularum
ex De-

ex Decano summae Ecclesiae Spirensis & Canonico Mo-
 guntino, propter eximiam virtutem ac sapientiam, in gu-
 bernatorem ac Antistitem Hildesheimensem, anno in-
 carnationis Domini 1221. Erat is vir doctissimus, &
 qui diu in Parisiensi Academia sacras literas summa cum
 laude professus fuerat. Praefuit vniuersissime annis viginti
 quatuor, feruuit ingenti zelo prouidenda ac augenda
 religionis: primum enim Franciscanis ac Dominicanis
 monachis in urbem receptis, vtrique ordini Cœnobium
 accommodissimas habitationes condidit. Hildesheimii
 item monialium cœnobium construxit, ordinis D. Mariae
 Magdalenae penitentiarium: in vicinia summae Basilicae.
 Fundauit vna cum Henrici Palatini vxore Winhufense
 cœnobium Monialium ad Alram fluium: duo item alia
 Virginum cœnobium Wulfinghausense & Franckenber-
 gense ad Goslarum situm. Erat acerrimus custos discipli-
 nae clericorum. Refecit ac instaurauit Palatium Episco-
 pale, arcem item Winzenburgensem, oppidum & ar-
 cem Rosarum vallis, ac castrum Scardecense maximis im-
 pensis, quarum pars successorum seluenda relicta est. Du-
 ces Brunsvicensis nescio quid iuris in Ecclesiam Hildes-
 hiam habere volentes, iudice Imperatore Comitibus Mo-
 guntiae celebrante, vicit. Qua vero virtute Empnense op-
 pidum expugnarit, & arces latronum receptacula ac late-
 bras insulas ac Scardetensem vastarit, longum esset com-
 memorare. Anno domini 1245. grauissimo schismate in-
 ter Pontificem ac Imperatorem exorto, resignauit Episco-
 porum libere, & quietem sibi quaerens praedicatorum
 Hildesheimensium cœnobium ingressus est, in eo reli-
 quum vitae acturus. Cum autem post suam resignatio-
 nem Capitulares Canonicos in eligendo successore dis-
 cordes, & in capitalia odia scissos esse videret, Hildes-
 heimii manere noluit, sed in Schonouiesq̃ monasterium Hei-
 delbergenfi vbi vicinum profectus, ibi tribus fere annis
 adhuc superstes debitum naturae tandē anno salutis 1248.

absoluit, vbi & honorifice, sepultus, ac terra parentibus
ditus est.

XXX.

Henricus præpositus Heiligenstadenſis eligitur in
iori Capitularium parte in Episcopum Hildesheimenſem
anno domini 1245. Contra hunc ab alia parte postulat
Hermannus quidam, præpositus in S. Cyriaci Brunſuici
ſi Canonicoꝝ collegio. Confirmatur Henricus ab
chiepiscopo Moguntino, conſequitur item regalia à Ro-
rege. Hæc dum ille circumequitans acquirit, Hermannus
interim occupato Episcopatu Hildesha plena eius gube-
natione fruitur. Henricus nihil habebat reliquum niſi
cem Wintzenburgenſem. Lugdunum itaque ad Rom-
pontificem Innocentium quartum profectus, & de vi-
lentia Hermannii grauiffime conqueſtus, tandem postu-
rias & longas digladiationes tantum effecit, vt excom-
nicationis metu percuffus Hermannus locum dare Hen-
rico: qui laudabiliter poſtea præfuit ad annum Christi-
que 1275. cum iam à prima electione vndecim anni & 2
quot meſes effluxiffent. Mortuus in meſe Martio, &
pelitur in ſumma Baſilica Hildesha, ante aram S. Cath-
arina.

XXXI.

Iohannes ex præposito S. Mauricii, ſit Episcopus
no domini 1257. vir inſigniter doctus, ad Episcopatum
enim hunc (Crantzio idem affirmante) peruenire non
potuit, niſi vel eximie doctus vel ſumma generis nobilitate
conſpicuus. Præfuit ſumma cum laude vtilitate & con-
modo Eccleſiæ maximo tantum quatuor annis. Obiit
no 1261. quo bellum ei denunciarant Brunſuicenſes præ-
cipes Iohannes & Albertus, qui comitatum Paymenſem
(quem emerat & bono titulo ac iure poſlidebat Episcopus
Iohannes) vi ad ſe rapere conabatur.

XXXII.

Otho dux Brunſuicenſis frater Iohannis & Alberti Pay-
menſis

nenſi comitatu inſidiantium, vnanimi conſenſu omnium ſummi collegii Canonicoꝝ poſtulat, & eligitur anno 1161. Confirmatur à P. M. Gregorio X. & conſecratur in eiſdem ac plurimorum Epiſcopoꝝ præſentia Lugduni in Gallis, in congregata illic Synodo anno domini 1266. Præfuit prudenter & ſumma cum virtute annis 18. Non habuit alios hoſtes quam germanos fratres, quibus etiam non potuiſſet habere atrociores: hi ferro & igni Epiſcopatu vaſtantes fecerunt, vt animi mœrore conſumptus moreretur, quod factum eſt in die S. Vlrici, anno à nato Chriſto 1279. Sepelitur in ſumma Baſilica, ante S. Crucis aram. Poſt huius Epiſcopi mortem, ſuperuixit frater Albertus, Dux Brunſuiceniſis, ſummus ille Epiſcopatus hoſtis ſex tantum ſeptimanis, eodem die, quo obiit Epiſcopus, ſubito correptus & triſtiſſimo morbo: Deo nimirum vindicante iniurias, cum Germano fratri tum Eccleſiæ Hildeſianæ illatas.

XXXIII.

Sigefridus huius nominis ſecundus, comes à Querfurd: Decanus ſummi collegii Magdeburgenſis, à Bernhardo Magdeburgenſi Archiepiſcopo, & Alberto Marchione Brandenburgeniſi iuuantibus Othonem cōtra fratris Alberti iniurias ac violentiam Canonicoꝝ Hildeſheimenſium ſummo collegio diligentiffime commendatus, aſſumitur in Epiſcopum & Othonis ſucceſſorem anno domini 1179. Confirmatur ab Archiepiſcopo Moguntino, inueſtitur feudis ac Regalibus à Rodolpho Habsburgio Rege Rom. Vir ſumma virtute, doctrina item ac ſapientia eximia ornatiffimus. Præfuit annis triginta, menſibus decem, cum ſumma gloria ac laude. Captos ciues à Brunſuiceniſibus magno ære redemit: euerſum oppidum Empteneſe inſtaurauit, ſed in alium ac munitiorem natura locum ex veteri tranſlatum: id nouo etiam nomine Grunaw appellauit. Digladiantibus eo tempore inter ſeſe ciuili bello Brunſuiceniſibus ducibus, non omnino à Martis

studiis immunis esse potuit. Acquisiuit tum Herlinthum
 gum castrum, et si vastatum ab ipsis & solo equatum,
 cuius locum Episcopus edificauit Lowenburgum forti-
 simam arcem, quod videretur iste locus ad vim ab Episcopi-
 patu arcendam maxime idoneus: id moleste ferentes Bren-
 suicenses duces, Henricus & Albertus ad oppugnandum
 arcem & in suam ditionem redigendam sese parant. At
 Episcopus manu subito collecta magnanimitate adori-
 in fugam vertit ac fugientes ingenti clade affectit. Bren-
 suicenses aliquoties fortiter profligati & elusi ab Episcopo
 redintegrant bellum, & ascitis in suas partes aliis etiam
 cinis principibus, Othone videlicet ac Hermanno Mar-
 chionibus Brandenburgensibus ferro & igne Episcopo-
 tum populantur Episcopus collecto exercitu quam potest
 maximo, conducto etiam externo milite ipse quoque prin-
 cipum arces & pagos diruit incendit ac solo equatum,
 diu: donec res per alios principes transacta componen-
 tur. Fuit utilis gubernator temporalium, & homo iustis-
 simus, condidit & emit multas præclaras arces, quibus
 item oppida. Obiit tandem 27. Aprilis, anni à nato Cae-
 sto 1310. Sepelitur cum omnium suorum incomparabili
 luctu in media Ecclesia Cathedrali sub pendente in tra-
 templi medietate insigni corona.

XXXIV.

Henricus secundus huius nominis, comes à Walle-
 burg: constituitur ex Decano summi collegii Hildesien-
 mensis in Episcopum, anno Domini 1310. Praefuit octo
 annis laudabiliter & utiliter. Seditiosam ac tumultuantem
 Hildesiam obsidet, & edificato contra eam castrò, Hen-
 gwaldensi (quo nomine se Deo duce improbam subter-
 rum violentiam comperere velle minitabatur) eo videtur
 adegit, vt & sese dederet ac supplex Episcopo facta propo-
 sitione sese posthac obtemperaturam sancte polliceretur. Ita
 vrbs certis pacis conditionibus in gratiam recepta est.
 Cōsequutus est privilegia & nouorum Comitatum Dile-
 ctissimi

selenfis & Canini tergi inueftituram ab Imperatore Hen-
 rico feptimo Lucelburgio. Heymbocentem arcem ex-
 pugnat, vaftat ac folo æquat, ex qua fæpe plurimum in-
 commodi illatum fuiffet Hildesiano Epifcopatui. Confen-
 dit de iuribus quibusdam cum Vafallo fuo Orhone duce
 Brantwicenfi ac Lunenburgenfi: idque diflidium eo deue-
 nit, vt leuibus aliquot præliis decertaretur, tandem autho-
 ritate aliorum Epifcoporum ac principum conciliatum.
 Emit Bochheimium oppidum cum adiacente territorio.
 Fuit vir iuftus, æqui obferuantiffimus, erga fuos benignus
 ac placidiffimus, hoftibus vero hoftis etiam & iniuriarum
 vitor magnanimus. Conferuanda perpetuæ caftitatis ftu-
 diofiffimus. In vfurarios animaduertif acerrimus. Tan-
 dem à quibusdam inuidis nefcio quibus calumniis apud
 Rom. Pont. traductus, nullius fibi mali confcius Auinio-
 nem (vbi tum Pontificum fedes erat) petit, vt fe apud Pon-
 tificem purget: fed aderat fatalis dies, aderat hora vltima
 vite: correptus itaque acuta febri, poft pauculos dies, qui-
 bus ibi decubuit, ex mortali vita emigrauit: 12. Iunii anno
 1318. fepeclitur in eiuſdem vrbis monialium cœnobio ad S.
 Claram.

XXXV.

Orho fecundus huius nominis, comes à Woldenburg,
 præpoſitus ad S. Mauricium, eligitur in antiſtitem Epi-
 ſcopalis ſedis Hildesianæ vnanimibus totius Capituli ſen-
 tentiis ac ſuffragiis, anno Domini 1318. Præfuit annis ſe-
 decim optime ac vtiliffime. Vicit ingenti prælio primis ſta-
 tum lxx gubernationis menſibus ſeditioſos quofdam Cen-
 taros, arma contra dominum ſuum & contra Eccleſiam
 lumentes: quorum multi in eo conflictu cæſi ac interem-
 perunt, reliqui omnes capti, multo auro redimere ſeſe co-
 acti ſunt. Hoc aurum omne contulit Epifcopus ad illuſtra-
 tionem caſtrorum, templorum ac oppidorum Epifcopa-
 tus: Hoc ipſo multa ab antecelloribus oppignorata rede-
 mit, multa noua prædia & oppida & caſtra emit. Fecit

foedus cum ducibus Lunenburgenfibus ac Brunfuiten-
bus, ac quieta post primos grauilatores debellatos gube-
natione vltus ac potius est deinde femper. Deceffit ex hac
mifera & lugubri vita, anno 1334. Sepelitur in huius
Bafilica. Crantzius vltimum fua gentis fuiffe dicit & es-
tum fuum comitatum Ecclefia Hildesheimenfi obtulit
fe eum fcribit.

XXXVI.

Henricus tertius huius nominis, dux Brunfuiten-
frater Halberftatensis Epifcopi, eligitur vnanimi con-
fufu totius fere fummi cleri in Epifcopum ac gubernatorem
Hildesheimenfem, anno 1334. Contra hunc excommu-
nicationis fulmine tactum intrudit Ecclefia Rom. Pont.
Ericum comitem de Schawenburg, qui a ciuibus ac nobi-
litate in urbem receptus plena ibi gubernatione potius
eft. Henricus castra tantum quaedam habuit. Hoc graui-
simum Schifma & impacabile diffidium durauit per
nos 14. quibus neuter cedere voluit, fed alius alium
quam non qua potuit fumma vi perfequutus eft. Pa-
nis non habuit alios funeftiores Ecclefia Hildesheimen-
fis, fingulis enim diebus fere certatum eft, pradia & oppi-
da expugnata, ciues trucidati: neque fuit quifquam
hanc controuerfiam dirimere poffet, nifi omnia videns
omnia gubernas & omnem impietatem ac violentiam re-
dicans ipfe Deus: is Ericum anno Domini 1348. In exar-
nis 1348. lethali morbo correptum, mox e medio tollit.
Henricus urbem supplicem fibi factam infigit eorum
ingreffurus: prope arcem Steurewald, in Erici aditu
fui complices ac fatellites, ad fua fe iam recipere volentes
incidit, vbi cum ipsis acerrime ac feliciffime confilium
multos trucidans, plures capiens, quibus in urbem re-
ctis grauiffimas multas irrogauit. Urbem in gratiam rece-
pit, fed ea lege & conditione, vt tam diu donec arcem Ma-
ria burgenfem nuper adeo inchoatam abfolueret, femper
fenatus Urbanus artifices & opifices omnes in ea laboran-
tes exolueret. Postea ab Anathemate liberatus & Pontifi-
cis

scia autoritate confirmatus, quieta gubernatione potitus, sapienter ac utilissime & summa cum laude præfuit ad annum Christi vsque 1362. quo ex hac mortali vita plenus æterum euocatus est, cum iam à prima electione anni viginti nouem effluxissent. Sepelitur in Ecclesia Cathedrali ante aram S. Catharinæ, cum tali etiam admodum rudi ac barbaro Epitaphio: cum petiisset tamen adhuc superstes in Brunsvigæ in Collegio Sancti Blasii apud Parentes suos conderetur:

*Post M. post tria C. post sexaginta duo quo,
Hunc Sol sexta necat februi, qui pace quiescat:
Creuerat Ecclesia per eum præstante Maria
Præsul pacificus, Henricus honoris amicus,
Hic est prostratus, Brunsvig de principe natus.*

Reliquit Episcopatu decem fortissimas ac omni ornametorum genere instructissimas, nulloque prorsus alieno æreguatas arces, videlicet: Mariæburgum, Wintzenburgum, Lowenburgum, Steurwaldum, Reutum, Paynum, Schlatheymium, Widelogium, Lauteranum & Woldenheymium.

XXXVII

Ioannes Schadlandius Dominicafter è Colonia natus, doctor sacre pagine à Pont. Max. Gregorio vndecimo, sine consensu summi senatus Canonorum, Ecclesiæ Hildesheimensi obtuditur anno Domini 1362. Præfuit duobus annis, non tamen integris. Cum veniens Hildesheim, qua fisset statim, vbi Bibliotheca, vbi libri essent, quibus vsissent antecessores Episcopi (erat enim ipse homo studiis Philosophiæ & sacrarum scripturarum totus deditus, monasterio & quieti assuetus) Aulici vero in armamentarium eum introducentes, & ostendentes ei omnis generis arma & instrumenta bellica dicerent, cum talibus libris fuisse hæcenus negotium Episcopis, eiusmodi codices nunc etiam esse euoluendos, acriterque pugnantem contra vicinos, iam hoc nunc aliud ab Ecclesia rapere

volentes: aduentus eum sui illico penituit. Videns vero tandem vera sibi dicta esse ab Aulicis, cum iam vniuersus tumultus reuouarent cū oppidani tū alii vicini de tranquillitate ista deserenda cogitauit. Pontifici itaque scriptis literis, de loco suis studiis nequaquam idoneo conquestus, intravit quietiorem locum, Episcopatum videlicet Augustanum: vbi qua fortuna vltus sit, aut qua eum postea in Wormacia etiam exceperit, ex Augustanorum ac Wormaciensium Catalogis petet studiosus lector. Vide de hoc & aliis Episcopis Hildesianis Metropoli Alberti Crantzi & docti & diligentis Historici ac rerum Saxonicarum annotatoris, etiam ille breuissima tantum de Episcopis annotarit. Obit iste Crantzius anno Domini 1477, cui sequente anno ego Bruschius nascerer, qui mihi necesse ad hoc natus videor, vt non Crantziū solum Historiam de Annales Ecclesiasticas absoluiam, sed & alios totius Germaniæ Episcopatus, à nemine hactenus descriptos, a meo calamo posteritati commendem.

XXXVIII.

Gerhardus, Baro de Monte, non procul à Minden urbe natus. Primum Cantor, postea Decanus summi collegii Hildesheimensis, Rodolpho tandem Episcopo Verdenensis Ecclesiæ substituitur: vbi cum sapientissime & summo cum Ecclesiæ commodo laudabiliter etiam præfesset, post discessum Episcopi Ioannis Dominicaltri, à Pontifice Gregorio vndecimo Hildesiano Episcopatu præficitur: Relinquata itaque Ecclesia Verdeni, Hildesiam venit anno Domini 1364. Fudit & cepit primo statim generationis suæ anno prope Elzium sexaginta equites Waphalicos, ad vnum omnes, qui latronum more vniuersaque in prouincijs ac territorijs ad Episcopatum pertinentibus grassati erant. Postea cum tumultuantibus erant Brunuicibus ducibus Magno ac alijs (qui Archiepiscopum Magdenburgensem & Episcopum Halberstadium auxiliarios habebant) congressus feliciter etiam dimicauit

captis à Brunsvicensium parte mille & quingentis : cum
 Gerhardi totus exercitus vix esset quingentorum , captis
 item plurimis nobilibus ac ducibus , inter quos erat & Al-
 bertus Halberstatensis Episcopus. Vouerat autem congrega-
 turus hosti D. Virginis Basilicæ aureum tectum , si præsen-
 tia diuini numinis iuuaretur & victor euaderet : quæ sine
 dubio (si victoria ad duces deuolueretur) vix esset habi-
 tura stramineum: eligeret ergo D. Virgo, vtro mallet, stra-
 mineo ne an aureo tecto exornari. Cum itaque victor in
 urbem redisset : omnem multam (quam ex captis ducibus
 emanxerat) conuertit in ornandam Ecclesiam. Turricola-
 tum vero summæ Basilicæ Marianæ choro superimpositam,
 totam optimo auro Hungarico superinduci ac elegantissi-
 me illustrari fecit, ne posset D. Virgo de ipsius ingrati-
 tudine conqueri. Fundauit idem Episcopus Chartusiam , quæ
 est ante muros Hildesheimenses magnifica. Habebatur
 tunc temporis Albertus Episcopus Halberstatensis pro in-
 signi Logico, acutissimo videlicet & opt. disputatore: Geb-
 hardus vero pro insigni Rhetore. Cum ergo captus esset
 Albertus, natum est inde Prouerbiu quod totam Saxo-
 niam peruasit, in quo dicebatur Logica victa & superata
 esse à Rhetorica. Reb. iam aliquandiu pacatis quieta gu-
 bernatione vsus est : donec tandem Othone & Alberto
 Brunsvicensibus iterum tumultuantibus priora omnia re-
 uocata sunt : quos tamen Dei præsidio iterum sæliciter
 vitus est. Assumpsit tandem in coadiutorem, Ioannem co-
 mitem ab Hoya, antistitem Paderbornensem fratrem Epi-
 scopi Monasteriensis: querens sibi quietem. Decessit post-
 ea ex hac mortali vita, anno 1398. cum præfuisset annis 34.
 summa cum laude. Sepelitur in Carthusia à se constructa
 ac amplissime dotata. Reliquit Episcopatu moriens duo-
 decim arces cum suis territoriis saluas ac nullo prorsus alie-
 no arre grauatas. Dnas enim arces ad Lyenam amnem ex-
 tinxit de nouo Steinbruggesem videlicet & Koldingesem.

XXXIX.

Ioannes comes ab Hoya, ex Paderbornensi Episcopo

xxx

primum Gerardi coadiutor assumptus, postea exempto-
 bus mortalibus Gerardo, vnanimibus totius cleri votis ele-
 gitur in Episcopum Hildesheimensem, accedente etiam
 Bonifacii noni Pont. Max. consensu, cum antea Paderbo-
 næ quinque annis laudabiliter præfuisset. Sedit ad clauum
 Hildesianæ Ecclesiæ annis 16. negligentissime & cum Ec-
 clesiæ rerū incomparabili irrecuperabiliq; iactura. Vixit
 est bis ingenti prælio, primum ad Osteruicum, deinde ad
 Grandenium. Accepit coadiutorem Magnum Saxonie du-
 cem. Obiit anno Domini 1424. in die S. Pangratii. Sepul-
 tur sub Cathedralis Ecclesiæ pendente corona. Subcom-
 pit Carthusia in Arnsbock, & altera in Rostock.

XL.

Magnus dux Saxonie inferioris, ex Episcopo Cambrina
 primum Ioannis ignavi Episcopi factus coadiutor, eode-
 functo postea vnanimi consensu capitularium in Hildes-
 heimensem eligitur præfulem, anno Domini 1424. Vixit
 pacis ac belli artibus egregie instructus, ac princeps opti-
 mus. Præfuit quiete, pacifice, ac vt prudentissime, vixit
 etiam vtilissime annis viginti octo. Confoederavit se Ot-
 thoni duci Brunsvicensi ac Ioanni Episcopo Halbersta-
 tensi. Obiit anno Domini 1452. Cum prius totius Capitu-
 luli consensu in partem gubernationis accepisset Bern-
 hardum ducem.

XLI.

Bernhardus dux Brunsvicensis ac Lunenburgus, Frideri-
 ci ducis filius, eius videlicet, qui Franciscanorum Cellen-
 cium fundator, resignata filii gubernatione reliquum vixit
 in eo exegit relligiosissime. Is Bernhardus coadiutor pri-
 mum, postea administrator Ecclesiæ Hildesheimensis præ-
 ficitur, anno domini 1452. Præfuit annis septem, non ad-
 modum vtiliter, quia sua potius quam Episcopatus com-
 moda quarebat, neque vnquam animum ad Ecclesiasti-
 cam vitam vel disciplinam adiecit. Resignata itaque anno
 domini 1459. Episcopatus gubernatione, vxorem duxit,
 Domi-

Dominam Mechthildin comitissam de Schouuenburg puel-
lam incomparabili forma ac specie præditam, qua tamen
non diu frui potuit, mox rebus mortalibus exemptus. Ipsa
postea Wilhelmo Lunenburgensium ac Brunsvicensium
Principi seniori nupsit, cum qua propter Salinas Lunen-
burgenses, contendens prius Bernhardus, eum aliquoties
profligarat.

XLII.

Ernestus comes à Schouuenburg frater Mechthildis, per-
mutatione fere facta cum Bernharde, Hildesheimensem
Episcopatum consequitur: desponsans Bernhardo soror-
tem, & pro ea accipiens & ipse sponsam, Ecclesiam Hildes-
heimensem. Cæpit præesse anno domini 1459: sedit ad
gubernaculum Ecclesiæ annis 12. Venator potius quam
Episcopus. Infeliciter pugnauit contra duces Brunsvicen-
ses, jicirco merore animi consumptus, ex hac vita concessit
anno domini 1471. Sepelitur in Cathedrali Basilica
prope aram Sancti Petri.

XLIII.

Henningus nobilis Regulus de Domo, successit Erne-
sto administratori, hoc modo. Mortuo Ernesto cæpit de
successione haberi controuersia. Maior eligentium pars
suffragabatur Hermannò Hessorum Lanographio tum Ca-
nonico, postea vero Archiepiscopo Colonienfi. Minor
pars elegit Henningum de Domo, hæc tunc Decanum sum-
mi Collegii Hildesiani. Ex hac suffragiorum diuisione ac-
cepit iterum grauisimum vulnus Ecclesia Hildesheimen-
si. Henningus nõ impiger, statim Romam volat pro con-
firmatione, quã homo doctrina & eloquentia instructus,
corporis etiam heroica & augusta statura præditus, apud P.
Max. facile obtinuit. Reuertens è Roma, excipitur eũ sum-
mo gaudio ab vniuerso cum clero tum S. P. Q. Hildesiano,
omnia subsidia & omnem defensionem sua sponte Episco-
po offerente. Hermannus videns ab Episcopi ministerialib.

& parte cleri iam cœptum esse bellum, excitatis contra Henningum ducibus etiam Brunsvicensibus, noluit ille istis turbis immiscere, sed pacato animo cedens, & resignata gubernatione Coloniam rediit. At aduersa Henningi cleri pars nondum quieuit, nec quieuerunt equestris ordinis viri, Episcopus Vasalli: sed Balthasarem, ducem Mespelopyrgensem principem iuuenem, ac per aetatem tali gubernationi ac dignitati nondum idoneum eligunt. In collecto quingentorum equitum exercitu Hildesiam contendit, sed ab Hildesheimensibus ciuibus obsidentibus in castrum Steuruualdense (in quo Vasalli in Henningum aditiosi se congregarant) ita tormentis ac machinis delectus exceptus est, vt deinceps non amplius Hildesheimi inuadere conaretur. Cives Hildesiani integro anno obsidionem arcis Steuruuold continuantes, fame tandem eos, quae arcem tenebant) ad deditiōnem perpulerunt. Sic deditum ac pugnatum est varia fortuna per triennium, usque ad electionem: Henningus vero obtinens gubernaculum ecclesiae sibi commendate, septem postea annis quiete adhaerens praefuit, ad annum Christi vsq; 1481. quo Episcopatus cum consensu cleri resignauit Bertholdo Episcopo Verdeni cognato suo, à quo prius in difficillimis suis temporibus plurimum adiutus erat: Ipse vero retenta sibi condigna pensione annua, quieti se dedit, munificentissimus inter ceteros pauperes. Mortuus postea sepelitur honorifice ante Iulianae Basilicae Hildesheimensis sacrarium.

XLIV.

Bertholdus Baro à Landsberg ex Verdeni Episcopo vbi decem iam annis praefuerat Hildesheimensis Episcopi praesul factus est anno domini 1481. per resignationem Henningi. Confirmatur à Pontifice Maximo Sixto quarto, vt vtriusque Ecclesiae & Verdeni & Hildesiam praesideret. Erat vir eximia prudentia praeditus, nec vulgariter doctus, Eloquentiae vero maxima, ac pronuntiationis suauissima. Sedit ad clauum vtriusque Episcopatus annis viginti duobus.

bus: Natus est illi post pauculos annos atrox ac funestum & biennale bellum cum ciuitate Hildesheimensi, quod totam fere Saxoniam in arma excitauit: de qua re vide Crantzius. Confecto hoc bello quiete postea vixit: collapsa monasteria summo studio reficiens, videlicet Ringelheimium, Georgiburgū ad muros Goslarienses situm, & Franciscanorum Lunenburgensium cœnobium. Construxit denuo ac magnifice communiuit Rodenburgum castrum in Verdensi Episcopatu situm, in quo plerunq; habitare solebat. Obiit in eadem arce, anno domini 1503. in vigilia Ascensionis Dominicæ. Sepelitur in Ecclesia Verdensi, cum honestissimo Elogio, quod Albertus Crantzius erexit, ac suæ Metropoli inferuit.

XLV.

Ericus Inferioris Saxonix, Angerix videlicet ac Westphaliæ dux, Canonicus Colonienfis, eligitur in festo Pentecostes, anni à nato Christo 1503. ab vnanimiter consentiente clero Hildesiano in Episcopum ac successorem mortui Bertholdi. Ingressus urbem paucis diebus ante Natalem domini: excipitur amplissimis muneribus. Præsides per vnius anni spacium, & resignans Episcopatum cum Capitularium omnium ac ipsius etiam pontificis consensu, fratri suo Ioanni, Coloniam rediit. Vnde postea ad Monasteriensis Episcopatus gubernationem euocatus, ibi diutissime præfuit summa cum laude, quam diu viueret.

XLVI.

Ioannes Saxonix inferioris Dux patre Ioanne, matre vero Dorothea Brandenburgensi Marchionissa natus: per liberam renunciationem fratris sui Erici, consentiente Capitulo ac Pontifice Max consequitur Episcopatum Hildesheimensem, anno domini 1504. Ingressus urbem quintogenis equis. Tertio gubernationis suæ anno adiit ipse Romam pro impetranda cōfirmatione, quam cum esset confectus, rediens in cœnobio Mariarodensi consecratur. Incidit in turbulentissima tempora, quorum res gestæ hic

consulto prætereo. Præfuit ad annum Christi vsque 1527. quo resignauit gubernationem Balthasari Vicecancellario imperatorio. Ipse ad fratrem Magnum, ducem Louenburghensem concedens, vixit adhuc Razemburgi, anno domini 1546.

XLVII.

Balthasar Merckhelius (de quo plura inueniet lector in Catalogo Episcoporum Constanciensium) vicecancellarius Caroli V. Imperatoris per resignationem Ioannis Episcopi consequitur Episcopatum Hildesheimensem cum consensu senatus Canonicorum. Is anno domini 1528 ab Imperatore Orator in Germaniam ex Hispaniis missus, venit in Hildesiam vrbis vicinum castrum Steurwald, vbi humanissime & cum summo gaudio & amplissimis muneribus exceptus, omnia optima cum clero tum vrbis pelletus: Paucis diebus elapsis iterum discedens, ad Imperatorem sese in Hispanias recepit. Cum quo postea ex Hispaniis in Italiam profectus, Bononiam venit, vbi pontificiam confirmationem consecutus, anno sequenti in Augustania Comitiis etiam Regaliam inuestituram à Dno Carolo V. Imperatore accepit. Electus est eodem anno in Episcopum etiam Constantiensem, sed cum sequente anno in Imperatoriis negotiis ad inferiores Germanos descenderet, in eo itinere Treueri graui morbo correptus, naturæ debitum absoluit. Cætera lege in Constantiensibus Episcopis.

XLVIII.

Otho tertius huius nominis, Comes de Schauwarberg, assumitur anno ætatis suæ 17. ad preces Dni Caroli V. Imp. Aug. & Gulielmi comitis Anaxouiani in Episcopum Hildesheimensem, vnanimi consensu totius Canonicorum senatus, anno domini 1531. in die S. Pauthaleonis. Præfuit is annis sex, neque consecratus neq; confirmatus. Exauthoratur à Paulo tertio Pontifice maximo, propter transgressum petendæ confirmationis terminum, anno 1537.

no 1537: qui praescripto nouo termino serio mandabat, ut
 alius in eius locum à Canonicorum collegio eligeretur:
 nisi à Pontifice Rom. Episcopatum occupari vellent.

XLVIII.

Valentinus nobilis heros à Theutlewen, sacrae paginae
 ac legum eximius Doctor, vir sapientissimus: eligitur ex
 Praeposito Francofurtensis collegii ad D. Bartholomæum,
 ex Canonico item Moguntino, Magdeburgensi ac Hilde-
 siano, vnanimi consensu totius summi Collegii Hilde-
 sheymensis in Episcopum, proxima die Dominica post S.
 Michaelis Archangeli festum, anno domini 1537. Confir-
 matur & consecratur Romæ à P. Max. Paulo tertio. Vnde
 in Germaniam reuersus, Hildesheimium ingreditur, vbi
 summo gaudio cum cleri tum totius Reipublicae exceptus,
 aliquandiu sedet. Postea Moguntiam reuersus, fortassis ob
 mutatum in Saxonibus genus doctrinae, & varias ibi con-
 surgentes tumultus: in Archiepiscopali illa ac longe amœ-
 nissima vrbe, hoc adhuc anno Christi 1549. currente, di-
 gnitatibus cum Episcopatus Hildesheimensis tum aliis
 conspicuus fulget. Interfuit anno domini 1547. magnis
 Comitibus Augustanis à Diuo Carolo V. Imp. Aug. post bel-
 lum Germanicum habitis.

DVODECIMVM
 CAPVT, DE OMNIBVS
 Paderbornensibus Epi-
 scopis.

PADERBORNENSIS vrbs in inferiori Saxoniam sita,
 & ab incomparabili fonte (qui est sub Cathedralis Ba-
 siliica ara maxima) cognominata, EPISCOPATVS: fun-
 datus & inchoatus est deuictis Saxonibus à Carolo Magno